

Cercetările arheologice din depresiunea Apoldului s-au concentrat în zona stației C.F.R. Apoldu de Sus, unde au fost integral degajate, în anii 1975, 1977, 1978 și 1980, două *villae rusticae*, cu un bogat inventar agrotehnic și domestic¹ și în zona stațiunii balneare Miercurea-Albele, unde am degajat, în anii 1978 și 1979, un complex balnear roman (*aquae*) constând dintr-un edificiu termal, un puț (*puteus*) de alimentare a termelor, dotat cu apeduct din *fistulae* de plumb, un turn de pază și un mare edificiu, cercetat parțial în campania din vara anului 1979² (fig. 1).

Cercetările din 24 mai — 5 august 1982³ s-au concentrat în primul rând asupra acestui edificiu, urmărind precizarea planimetriei și funcțiilor interioarelor sale, paralel cu recuperarea inventarelor arheologice existente.

Clădirea este alcătuită din cinci interioare, două mici, unul mijlociu, altul mare și unul extins, alcătuint un poligon neregulat având laturile de $20,4 \times 17 \times 15,4$ m (fig. 2/1—5). Zidurile construcției, având 45—60 cm grosime și 0—50 cm elevația actuală, au fost realizate din piatră de râu și carieră, prinsă cu mortar de var și nisip fin (*opus incertum*). Stratul antic de cultură (20—60 cm grosime) se află la o adâncime oscilând între 50—150 cm din nivelul actual de cădere; el aparține sec. II—III e.n. Compoziția molozului (*tegulae mammatae, laterculi* de diverse tipuri, fragmente din foi de sticlă pentru ferestre, *tegulae* și *imbrices* de la acoperiș etc.). atestă înaltul nivel de dotare al clădirii și funcția sa profană. Subliniem că instalația de încălzire este integral dislocată, cărămizile *suspensurae*-lor fiind în cea mai mare parte transerate la Miercurea, de-a lungul timpului.

¹ N. Branga, *Villae rusticae în Depresiunea Apoldului. Noi aspecte ale vieții rurale în Dacia*, 1982, p. 57, 28 pl. (ms.).

² Idem, *Urbanismul Daciei romane*, Timișoara, 1980, p. 52—63.

³ Săpătura a fost finanțată de Institutul de învățământ superior Sibiu și aprobată de C.C.E.S. — Direcția economică și a patrimoniului cultural național (autorizația nr. 9415, mai 1982). Intervenția arheologică s-a impus cu acuitate, dată fiind intenția I.A.S. Apoldu de Sus, com. Miercurea de a executa lucrări de desecare în punctul Albele. Cercetarea a fost în măsură să întregască imaginea complexului termal daco-roman.

Repartiția diferită a inventarelor recuperate particularizează funcția fiecărui interior. Zgura și lupa de fier din interiorul 1 pot atesta un eventual atelier, numeroasele fragmente de vase ceramice fine și grosiere provenind din forme scunde (căni, străchini, *mortaria* etc.), fragmentele de vase scunde de sticlă, fragmentul de *catillus* din tuf, vârful de *pilum*, toate descoperite în interioarele 2 și 3 verifică funcția lor domestică (*culina, cella*), în timp ce dimensiunile considerabile ($8 \times 7,7$ m la interior) și absența inventarelor de uz casnic în interiorul 4 probează, credem, veridicitatea interpretării sale ca *stabulum*, cu atât mai mult cu cât de aci am recuperat nouă fragmente alcătuint o tablă reprezentând Cavalerul danubian⁴.

Clădirea a fost ridicată în planul posterior, al unei curți asimetrice, delimitată de ziduri în *opus incertum* și prevăzută cu intrare (2,5 m lărgime) în colțul nord-estic (fig. 2/5). Din zona intrării provine o cheie de fier, relativ bine păstrată, ceramică fină și grosieră provenind din forme scunde, un ac de păr din os, mult cărbune și material lemnos descompus, fragmente de *tegulae* și *imbrices*, ceea ce atestă că deasupra intrării era construită o încăpere-locuință din lemn. Absența țiglelor și olanelor în spațiul intra- și estramuran al componentei 5 probează funcția sa de curte descoperită. Nu este totuși exclus ca stratul superficial de arsură din planul interior al peretelui sudic al curții, opus intrării, să provină de la acoperișul din lemn al unui eventual adăpost pentru vehicule. Din acest sector au fost recuperate o fibulă intactă și o monedă deteriorată, ambele din bronz. Subliniem că o monedă de argint, bine conservată, emisă de L. Septimius Severus în 194 e.n., descoperită în ambianța fragmentelor cu relief reprezentând Cavalerul danubian, datează în consecință întreg edificiul.

Din cele constatate, se pare, că acest edificiu era în directă legătură, ca și termele, cu traficul rutier pe drumul imperial Apulum-Caput Stenarum-Pons Vetus-Romula-Sucidava, care evoluă prin lunca Secășului, în imediata vecinătate

⁴ N. Branga, *Un monument al Cavalerului danubian la Miercurea-Sibiului*, 7 p., 2 pl., (m.s.).

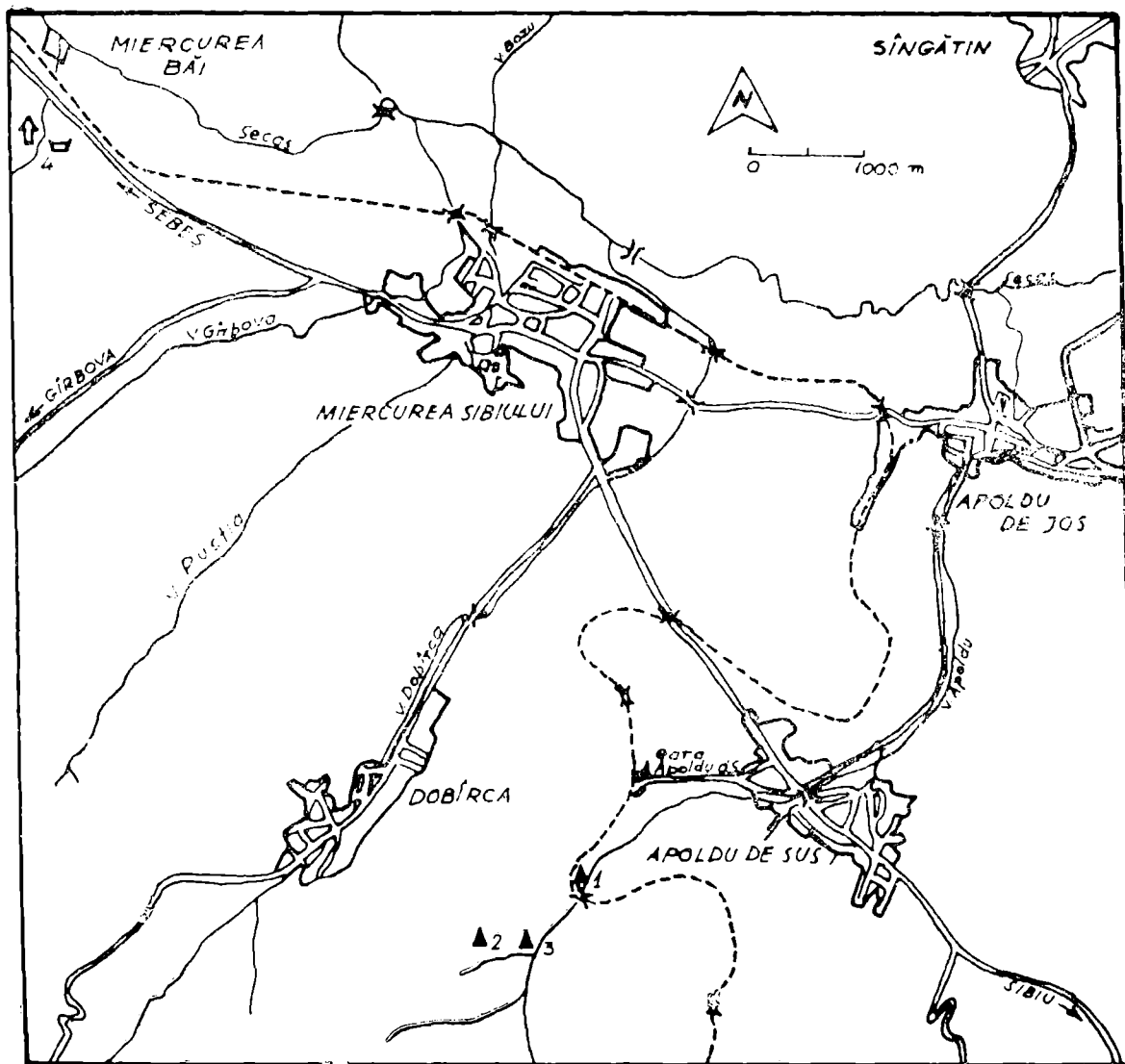

Fig. 1. Depresiunea Apoldului: villa rustica de la Curtea Velii; 2 villa rustica de la Levejoare; 3 villa rustica nedegajată; 4 stația balneară (aquae) Miercurea Sibiului (Albele).

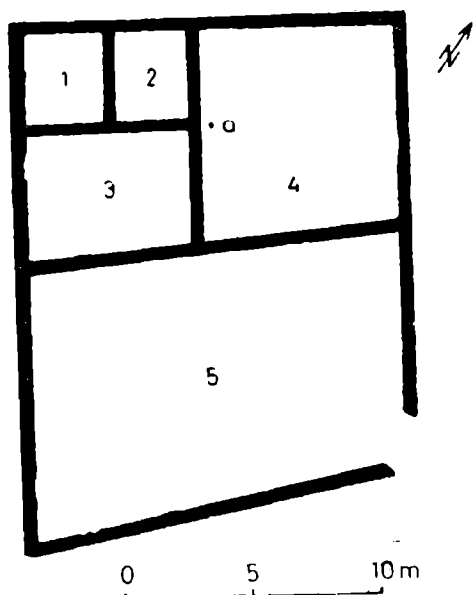

Fig. 2. Planul edificiului de la Miercurea Sibiului (Albele): 1 – 3 camere de serviciu; stabulum a locul de descoperire a tăbliței reprezentând Cavalerul danubian; 5 curte.

tate nordică a complexului roman de la Miercurea-Albele, cele trei camere ale sale adăpostind personalul de serviciu și călătorii, curtea protejând vehiculele, iar interiorul 4 animalele de tracțiune.

Campania arheologică din mai-august 1982 a urmărit și localizarea altor vestigii în zona Miercurea-Albele. Casetele și secțiunile de verificare executate în apropierea complexului balnear roman au dovedit inexistența altor edificii daco-romane.

Cu totul regretabil rămâne faptul că în subsolul celor cca. două hectare cu urme romane de suprafață (material tegular în amestec cu var, piatră de râu și carieră, fragmente ceramice, în special pereți și buze de chiupuri) situate în lunca Secașului, la 500 m nord-vest de complexul termal antic, în punctul „La Tinu”, proprietatea IAS Apoldu de Sus, nu am atestat prin cele cinci secțiuni de verificare nici măcar un sector din infrastructura clădirilor romane, întreg materialul de construcție aflându-se în poziție secundară și, evident, transferat în ultimele două secole la Miercurea și satul Cunța, județul Alba.

VILLA RUSTICA VON MIERUREA SIBIULUI, JUD. SIBIU

ZUSAMMENFASSUNG

Das römische Gebrände wurde in der Zeitspanne vom 24. Mai bis 5. August 1982 in Miercurea Sibiului (Albele) — Abb. 1/4 — untersucht; es bestand wahrscheinlich aus einer Werkstatt (Abb. 1/1), zwei Räumen für den Küchengebrauch (*culina*, *cella*, Abb. 2/2—3), einem Stall (Abb. 2/4) und einem Hof (Abb. 2/5). Das Gebrände nützte vor allem der römischen Reichsstraße Apulum-Romula und verfügte über eine Badestätte (*aquae*) mit Thermen, einen Brunnen mit Zufluß mit Aquädukt und einen Wachturm, die aus den 2.—4. Jh. u.Z. datieren.

ABBILDUNGSVERZEICHNIS

Abb. 1. Großpolder Senke. 1. Gusthof von Curtea Velii. 2. Gutshof von Levejoare. 3. Nichterforschter Gutshof. 4. Badestätte (*aquae*) in Miercurea Sibiului (Albele).

Abb. 2. Grundriß des Gebrändes von Miercurea Sibiului (Albele). 1—3. Dienstanlagen 4. Stall (*stabulum*). a. Fundstelle der Steinplatte mit dem Donaureiter. 5. Hof.